

หลวงพิธานอำนวยกิจ

หลวงพิธานอำนวยกิจ

หลวงพิธานอำนวยกิจ มีนามว่า ชกซุ่น แซ่จัน คนทั่วไปนิยมเรียกว่า จันชกซุ่น เกิดที่ตำบลตะลุงบัน อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ ๒๙ พ.ศ. ๒๔๔๐ บิดาชื่อ กิมกวย แซ่จัน เดินทางมาจากมณฑลชกเกี้ยน ประเทศจีน มาอยู่ที่เมืองสาย (สายบุรี) เปิดร้านขายของชื่อว่า ร้าน “จันซุ่นฮวด” ที่เมืองสาย

จันชกซุ่น เรียนหนังสือไทยที่โรงเรียนประชาบาล และเรียนหนังสือจีนควบคู่ไปด้วย เมื่ออายุได้ ๑๘ ปี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๕ ตรงกับสมัยรัชกาลที่ ๗ ได้เปิดร้านค้า เป็นของตนเองชื่อร้าน “จันซุ่นเซ่ง” ที่เมืองนราธิวาส จำหน่ายน้ำมันก๊าดตรามงกุฏ

ผลิตภัณฑ์ของน้ำมันเซลล์ตราหอยที่เกาะปឹង เมื่อมีอายุได้ ๑๙ ปี จันกิมกวยผู้เป็นบิดาได้ถึงแก่กรรม จันฮกซุ่นจึงต้องรับภาระเลี้ยงดูมารดาและน้องๆ ทุกคน

กิจการค้าของจันฮกซุ่นเจริญก้าวหน้า จึงได้รับมอบหมายเป็นเอเยนต์ของบริษัทเอเชียติก เบโทรเลียม จำกัด ที่ปัตตานี โดยใช้ชื่อร้านที่ปัตตานีว่า “ร้านจันเอ็กเซ่ง” จึงได้ชวนลูกพี่ลูกน้องจากเมืองจีน ชื่อ นายฮักเลี่ยม แซ่โง้ว ภายหลังเปลี่ยนเป็น “โกวิทยา” มาช่วยกิจการ ต่อมาได้รับความเชื่อถือจากบริษัทใหญ่ของยุโรปและอเมริกาให้เป็นตัวแทนขายสินค้าต่างๆ อาทิ บริษัทเนสเล่ บริษัทรถยนต์ เซฟโรเลต บริษัทขนาน้ำอัดลม บริษัทยางรถยนต์ ฯลฯ

เมื่อกิจการการเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าของบริษัทต่างๆ เจริญก้าวหน้าดีแล้ว จันฮกซุ่นก็ได้หาซื้อที่ดินเพื่อปลูกยางพาราเสริมอีกทางหนึ่ง ต่อมาได้ขยายร้านค้าไปที่อำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส ชื่อร้าน “จันเต็งเซ่ง” ในปี พ.ศ. ๒๔๗๓ เริ่มเป็นตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับบุหรีที่ปัตตานีและนราธิวาส เมื่อฐานะมั่นคง จันฮกซุ่นจึงเริ่มช่วยสาธารณกุศล สร้างวัด สร้างโรงเรียน โรงพยาบาล ในลักษณะร่วมสร้างหรือบริจาคให้ตามแต่สมควร ดังนั้น ใน พ.ศ. ๒๔๗๔ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ จึงได้พระราชทานบรรดาศักดิ์ให้เป็น “หลวงพิธานอำนวยกิจ”

ใน พ.ศ. ๒๔๗๔ หลวงพิธานอำนวยกิจได้ขยายร้านไปเปิดที่จังหวัดยะลา ชื่อร้าน “จันเอ็กเซ่ง” ครั้น พ.ศ. ๒๔๘๒ หลวงพิธานอำนวยกิจได้รวบรวมร้านค้าต่างๆ ของตนเองจดทะเบียนเป็นบริษัทชื่อ “บริษัท พิธานพาณิชย์ จำกัด” เมื่อวันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๒

พ.ศ. ๒๔๘๘ ได้เปิดสาขาบริษัทพิธานที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา หลวงพิธานอำนวยกิจ เป็นต้นสกุล “จันทรัศมี” เองจากแซ่ “จัน” มาตั้งเป็นนามสกุลแบบไทย มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันอีก ๕ คน คือ มีพี่สาว ๑ คน น้องชาย ๒ คน น้องสาว ๒ คน

หลวงพิธานอำนวยกิจได้ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๗ แต่กิจการของบริษัท พิธานพาณิชย์ จำกัด มิได้หยุดตามผู้ริเริ่มกิจการ ลูกหลานของหลวงพิธานอำนวยกิจ (อาทิ นายเนตร จันทรัศมี เจ้าของศูนย์การค้าไดอาน่าสาขาปัตตานี และสาขาหาดใหญ่) ยังคงขยายกิจการต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งอีกหลายจังหวัดรวมทั้งกรุงเทพฯ ด้วย นับเป็นบุคคลหนึ่งที่ทำให้การค้าขายในปัตตานีเจริญก้าวหน้ามาจนถึงปัจจุบัน